

บทที่ 6

กรณีศึกษา " รายการทไวไลท์โชว์ "

ในบทนี้จะเป็นการพรรณนาถึงรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงอีกรายการหนึ่ง ที่มีลักษณะรูปแบบการนำเสนอรายการเป็นแบบปึกกะ (variety) ที่ค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์ แต่มีความแตกต่างทั้งในเนื้อหา และวิธีการนำเสนอทั้งสองรายการที่กล่าวมาแล้วในการนำเสนอเนื้อหาในรายการและกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการจะดำเนินเรื่องคล้ายกับ 2 รายการแรกคือรายการจันทร์กะพริบ และรายการสี่ทุ่มสแควร์ แต่จะแตกต่างกันตรงที่จุดเด่นของกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการที่ได้นำมาใช้ มีความสำคัญในแต่ละช่วงแตกต่างกัน

ความเป็นมา

รายการทไวไลท์โชว์ เป็นรายการรูปแบบปึกกะบันเทิงที่เกิดขึ้น เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2533 ในขณะที่รายการสี่ทุ่มสแควร์ และรายการจันทร์กะพริบ ออกอากาศไปก่อนแล้ว ประมาณปีเศษ ก่อนที่จะมาทำรายการนี้ เจ้าของรายการคือ คุณไตรภพ ลิมปพัทธ์ กรรมการผู้จัดการบริษัท บอร์นแอนด์เอสโซซิเอท จำกัด มีรายการโทรทัศน์ที่ทำอยู่ก่อนแล้วคือ รายการฝันที่เป็นจริง ซึ่งรายการนี้ ได้สร้างชื่อเสียงและความนิยมให้แก่ คุณไตรภพมาก จนกระทั่งได้รับรางวัลเมขลาและโทรทัศน์ทองคำ ในฐานะเป็นรายการที่สร้างสรรค์สังคม และยังส่งบทบาทให้การเป็นพิธีกรของคุณไตรภพโดดเด่นมากขึ้น จนกระทั่งทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้มอบหมายเวลาออกอากาศให้ 2 ชั่วโมง ช่วงบ่ายวันเสาร์และอาทิตย์ วันละหนึ่งชั่วโมงให้ผลิตรายการทีมงานของบริษัทจึงได้ประชุมปรึกษาหารือกัน ด้ยพิจารณาถึงลักษณะของสังคมในปัจจุบัน และแนวโน้มของสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงเห็นว่าควรจะทำรายการใหม่ที่อาศัยความชำนาญงานจากประสบการณ์เดิมมาใช้ ก็คือ การทำรายการประเภทวาไรตี้ มีหลากหลายในเนื้อหาและรูปแบบที่เรียกว่ารายการทไวไลท์โชว์ ออกอากาศเป็นประจำทางช่อง 3 ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 16.00 - 17.00 น.

ในยุคต่อมา รายการถูกตัดเวลาให้สั้นลง เหลือเพียงหนึ่งชั่วโมงจึงต้องปรับโครงสร้าง รายการกันใหม่ จนกระทั่งในปัจจุบัน รายการทไวไลท์โชว์ก็ได้รับเวลาเพิ่มเป็น 2 ชั่วโมง ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 14.00 - 16.00 น. รวม 2 ชั่วโมง



แนวคิดในการผลิตรายการ

รายการทไวไลท์โชว์ มีแนวคิดในการผลิตรายการ โดยเริ่มต้นจากการมองสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมแห่งความเกรงใจ เนื่องจากคนไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้เคารพยำเกรงผู้ใหญ่ แพบทุกเรื่อง รวมทั้งสุภาษิตที่ว่า "อย่าเถียงผู้ใหญ่ เพราะเป็นกิริยาไม่ดี " หรือ " เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด " ทำให้คนไทยส่วนมากมีนิสัยเกรงอกเกรงใจ จะทำอะไรก็ต้องปรึกษาผู้ใหญ่ จนบางครั้งไม่กล้าตัดสินใจด้วยตัวเอง ความเกรงใจทำให้คนไทยไม่กล้าที่จะทำอะไรแบบเปิดเผยตรงไปตรงมาได้ทุกเรื่อง บางเรื่องอยากทำแต่ไม่กล้า บางเรื่องอยากรู้แต่ไม่กล้าถาม หรือถามได้แต่จะไม่ถามตรง ๆ เพราะกลัวผู้ฟังจะโกรธ ลักษณะทางวัฒนธรรมเช่นนี้ ส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งเราจะเห็นว่าการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์หลาย ๆ รายการ พิธีกรจะไม่ค่อยกล้าถามอะไรแบบตรงไปตรงมา ไม่กล้าถามในบางเรื่องทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องที่ผู้ชมอยากรู้ จึงเกิดช่องว่างระหว่างผู้ชมกับผู้ผลิตรายการ ที่ทำอะไรไม่ตรงกับความต้องการของผู้ชม จนกระทั่งมาถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ความเจริญก้าวหน้าของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำให้สังคมมีการยอมรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์ได้มากขึ้น ประชาชนมีจิตใจกว้างขวางมากขึ้น ผู้ผลิตรายการทไวไลท์โชว์เห็นว่า ถึงเวลาที่ประชาชนจะยอมรับแนวคิดของการทำอะไรแบบเปิดเผยตรงไปตรงมาได้ มีความอดทนเพียงพอที่จะรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์แรง ๆ ได้แล้ว จึงได้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบการนำเสนอแบบที่ตรงไปตรงมา มีการวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นแบบเปิดเผยรุนแรงในบางครั้ง สามารถล้อเลียน หรือทำอะไรที่ไม่ต้องเกรงใจกันมากได้ ลักษณะดังกล่าวนี้นี้คือที่มาของรายการทไวไลท์โชว์ (ใตรภพ ลิมปัทธ , สัมภาษณ์ , 30 มีนาคม 2535)

จุดมุ่งหมายของรายการ

จุดมุ่งหมายในการนำเสนอรายการทไวไลท์โชว์ ก็คือ การสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมรายการ ด้วยสาระอันหลากหลาย และรูปแบบการนำเสนอรายการที่แหวกแนว ตื่นเต้น ทำทลายความรู้สึก

กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

รายการทไวไลท์โชว์ ผลิตขึ้นมาเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มอย่างครอบคลุมกว้างขวาง ได้แก่ ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทั้งกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มเด็กไม่จำกัดฐานะอาชีพ และระดับการศึกษา เป็นรายการที่ดูได้ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่

รูปแบบรายการ

เนื่องจากรายการทไวไลท์โชว์ออกอากาศในวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 16.00 -18.00 น ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าว จะมีกลุ่มเป้าหมายที่ชมรายการทุกกลุ่มทุกระดับ ตั้งแต่กลุ่มเด็กจนถึงผู้ใหญ่ ทั้งเพศชาย และหญิง มีทุกฐานะ อาชีพ ดังนั้นรูปแบบรายการจึงต้องมีหลากหลายประเภท เพื่อตอบสนองความต้องการ และรสนิยมของบุคคลในสังคมได้ทุกกลุ่ม ดังนั้น รูปแบบรายการจึงได้แบ่งออกเป็น 5 ช่วงด้วยกันคือ (ก่อเกียรติ ลิมปพัทธ์, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2535)

รูปแบบ	เนื้อหา	กลุ่มเป้าหมาย
ช่วงที่ 1 สเปเชียลโชว์ (ดนตรี / แพชั่นโชว์)	เป็นการแสดงโชว์ สวย ๆ งาม ๆ ยิ่งใหญ่ ตระการตาของเหล่าดารานักร้อง นางแบบหรือดนตรีไฟเราะ บทเพลงที่สนุกสนาน	ทุกกลุ่ม
ช่วงที่ 2 โชว์ออฟ (การเล่นเกมส์)	เป็นการแสดงความสามารถของผู้ชมที่มาร่วมสนุกในรายการ	ทุกกลุ่ม

รูปแบบ	เนื้อหา	กลุ่มเป้าหมาย
ช่วงที่ 3 อินโฟกัส (สารคดีสั้น)	เป็นการเจาะลึกเรื่องบางเรื่อง	ทุกกลุ่ม
ช่วงที่ 4 โลโก้โชว์ (ตลกเบาสมอง)	เป็นการแสดงตลกจากกลุ่มบุคคล โดยการสร้างสถานการณ์	เด็กและผู้หญิง
ช่วงที่ 5 ทอล์กโชว์ (สัมภาษณ์)	เป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นแขกรับเชิญ ในรายการ	ผู้ใหญ่

การดำเนินรายการในแต่ละช่วงมีคุณไตรภพ ลิมปพัทธ์ เป็นพิธีกรเชื่อมโยงเนื้อหาส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างผสมกลมกลืน แต่ในบางครั้งอาจมีการสลับช่วงรายการให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับดังกล่าวนี้เสมอไป

ขั้นตอนในการผลิตรายการ

การผลิตรายการทไวไลท์โชว์ มีขั้นตอนในการผลิตรายการเหมือนกับทั้งสองรายการที่กล่าวมาแล้ว คือ รายการสี่ทุ่มสแควร์ และรายการจันทร์กะพริบ แต่มีจุดแตกต่างกันในรายละเอียดบางขั้นตอนที่มีการเน้นให้ความสำคัญ เกี่ยวกับเทคนิคการผลิต และแนวคิดในการนำเสนอภาพ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการผลิตดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนผลิต (Planning)

ในขั้นแรกทีมงานทุกคนจะมานั่งประชุมกันเพื่อกำหนดหัวเรื่องและตัวบุคคล ที่จะนำมาเสนอในรายการ ซึ่งผู้รับผิดชอบแต่ละช่วงก็จะเสนอแนวความคิด (Idea) ของตนให้ที่ประชุมฟังและ

ช่วยกันพิจารณา หากเห็นสมควรก็มอบหมายให้ไปหาได้ หากมีส่วนใดที่สมควรแก้ไขก็ช่วยแนะนำกัน จนกระทั่งได้หัวเรื่อง ตัวบุคคล และแนวการนำเสนอเรื่อง แล้วก็มอบหมายแบ่งหน้าที่ทำตามความรับผิดชอบของตน

ขั้นตอนที่สำคัญมากในช่วงนี้คือ การพิจารณาคัดเลือกตัวบุคคลที่จะมาร่วมรายการในฐานะแขกรับเชิญในช่วงทอล์กโชว์ ซึ่งจะมีการพิจารณากันอย่างพิถีพิถัน เพื่อให้ได้บุคคลที่คิดว่าน่าสนใจที่สุดในช่วงนั้น ซึ่งมีเกณฑ์สำคัญในการพิจารณาก็คือ

- ความมีชื่อเสียง บุคคลนั้นเป็นคนที่มียี่สิบชื่อเสียงโด่งดังมีคนรู้จักมากมายอยู่แล้ว และเป็นบุคคลที่ผู้ชมหลายคนสนใจมาก เช่น ดารา นักแสดง นักร้อง นางแบบ นักธุรกิจที่ร่ำรวย นักการเมืองที่คนยอมรับ ฯลฯ

- กิจกรรมทางสังคม (social activities) ที่คนสนใจ บุคคลนั้นอาจจะทำอะไรสักอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนสนใจ เช่น คุณหญิงท่านหนึ่งชอบแจกเงินคนจนคราวละหลาย ๆ ล้านบาท บุคคลบางคนชอบใส่ทองคำหนัก 100 บาทไปไหนมาไหนเป็นประจำ

- ชีวิตของบุคคลที่ประชาชนอยากรู้จัก เช่น ชีวิตของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ชีวิตของนักธุรกิจที่รวยระดับพันล้านร้อยล้าน

- เรื่องแปลกใหม่ที่ใครยังไม่เคยรู้จัก เช่น ชีวิตของคนติดยาเสพติด ชีวิตของหมอ- นวตโรสเกษณี ชีวิตของมือปืนรับจ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมการผลิต (Pre - Production)

เมื่อประชุมตกลงกันได้แล้วว่า ในตอนนั้นจะเสนอเรื่องราวของใคร จะเชิญใครมาออกรายการ และจะเสนอเนื้อหาการแสดงหรือเรื่องราวอะไรบ้าง ผู้ที่รับผิดชอบในแต่ละส่วนก็จะไปดำเนินการตระเตรียมสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการ

ขั้นที่ 3 ขั้นผลิตรายการ (Production)

ในขั้นผลิตรายการของรายการทไวไลท์โชว์นี้จะมี 2 ส่วนคือ การถ่ายทำนอกสถานที่ (outdoor shooting) และ การถ่ายทำในห้องสตูดิโอ (studio production)

(1) การถ่ายทำนอกสถานที่

เนื่องจากรายการทไวไลท์โชว์ มีบางช่วงรายการที่ต้องมีการถ่ายทำเหตุการณ์จากนอกสถานที่ คือช่วงอินโรกัส และช่วงไลฟ์โชว์ ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงเป็นการถ่ายทำสารคดีหรือเหตุการณ์จริง และส่วนที่เป็นการแสดง

ช่วงอินโรกัส

เป็นการนำเสนอสารคดีเรื่องราวของชีวิตคนบางคน หรือเหตุการณ์บางอย่างซึ่งตามปกติเราไม่ค่อยมีโอกาสดูพบเห็น หรือเคยพบเห็นแต่ไม่ลึกซึ้งเท่าไรนัก ทางรายการจึงได้ถ่ายทำ และนำเสนอข้อมูลอย่างเจาะลึกในเรื่องนั้น ๆ มาเป็นการตีแผ่ชีวิตจริงหรือเหตุการณ์จริง ได้แก่ การถ่ายทำชีวิตของผู้ติดยาเสพติด ชีวิตของมือปืนรับจ้าง เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวไม่สามารถนำมาเปิดเผยหรือนำมาถ่ายในสตูดิโอได้ จึงใช้วิธีการถ่ายทำนอกสถานที่ แล้วตัดต่อเป็นเรื่องราวให้สมบูรณ์ก่อนนำไปฉายในสตูดิโอ (ก่อเกียรติ ลิมปพัทธ์, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2535)

ช่วงไลฟ์โชว์

เป็นการจัดสร้างสถานการณ์ (situation) ขึ้นมาแล้วให้บุคคลเป้าหมายซึ่งเป็นใครก็ได้ที่ไม่รู้เรื่องเตรียมไว้มาก่อน ได้มาตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกสร้างไว้นั้น เพื่อสังเกตปฏิกิริยาว่า เมื่อคนเรามาตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นจะทําอย่างไร และหลาย ๆ คนจะมีพฤติกรรมเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร อดยาซึกล้องวิดีโอซ่อนอยู่บันทึกภาพไว้ เมื่อถ่ายทำเสร็จแล้วก็เปิดเผยความจริงให้ทราบ แล้วเชิญบุคคลนั้นมาร่วมในรายการด้วย ลักษณะของ

การผลิตเช่นนี้จึงต้องออกไปถ่ายทำนอกสถานที่ แล้วนำมาตัดต่อให้สมบูรณ์เสร็จแล้วจึงนำมาฉายในสตูดิโอ โดยให้เจ้าตัวที่ถูกหลอกมานั่งชมรายการอยู่ด้วย เพื่อให้ดูพฤติกรรมของตนเองที่ท่าลงไป โดยไม่รู้ตัวซึ่งทำให้เกิดความตลกขบขัน สนุกสนานบันเทิง (ก่อเกียรติ ลิมปพัทธ์, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2535)

(2) การถ่ายทำรายการในสตูดิโอ

เป็นการถ่ายทำทุกฉากที่จะนำมาเสนอในรายการ นับตั้งแต่ไตเติ้ล พิธีกรเปิดรายการ พูดเชื่อมโยงรายการ สัมภาษณ์บุคคลที่เป็นแขกรับเชิญ สัมภาษณ์ดารานักแสดง นักร้อง ที่มาร่วมในรายการ และการถ่ายทำการแสดงชุดต่าง ๆ ซึ่งในบางช่วงรายการก็จะมีการฉายวิดีโอที่ตัดต่อมาแล้วประกอบรายการ การถ่ายทำช่วงต่าง ๆ ที่สำคัญมีวิธีการผลิตพอสรุปได้ดังนี้ คือ

ช่วงสเปเชียลโชว์

เป็นการถ่ายทำโชว์ชุดต่าง ๆ เช่น กายกรรม มายากล ถ้าเป็นการแสดงเกี่ยวกับความสวยงาม เช่น แฟชั่นโชว์ การแสดงแบบ ก็จะมีการใช้เทคนิคหลายอย่าง ได้แก่ การจัดแสง สี ที่เร้าใจตื่นเต้น การเปิดเสียงดนตรีประกอบให้เกิดความเร้าใจสนุกสนาน มีการใช้กล้องถ่ายภาพมุมต่างๆที่สวยงาม การถ่ายทำในช่วงสเปเชียลโชว์มีเทคนิคที่น่าสนใจ คือ

(1) ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงจะไม่ใช้วงดนตรีมาบรรเลงในห้องส่งเหมือนกับรายการจันทร์กะพริบและรายการสี่มุมสแควร์ แต่จะใช้วิธีการเปิดเทปเสียงแทนเหตุที่เลือกใช้วิธีนี้เป็นเพราะความสะดวกในการทำงาน และประหยัดงบประมาณในการผลิต

(2) วิธีการใช้มุมกล้องในการถ่ายภาพที่สวยงามหลายลักษณะ ได้แก่

- ภาพที่เคลื่อนไหวให้อารมณ์ด้วยการใช้วิธี dolly ภาพ ทำให้เกิด
ความมีชีวิตชีวามากขึ้น

- ภาพที่ยกขึ้นลงโดยใช้เครนยกกล้องทำให้เกิดการเคลื่อนที่ เคลื่อนไหวในแนวตั้ง ดูแล้วเกิดความยิ่งใหญ่ตระการตา
- มีการถ่ายภาพกว้างในลักษณะ extreme long shot บ่อยครั้งเพื่อให้เห็นความยิ่งใหญ่ของฉาก แสง สี และการแสดง ทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นตาตื่นใจ
- มีการถ่ายด้วยการแบกกล้อง (hand held) ทำให้การถ่ายภาพได้หลายมุม หลายลักษณะ ใช้เป็นภาพแทนสายตาผู้ชมได้ดี ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนกับว่าได้เข้าไปนั่งชมรายการอยู่ที่ห้องส่งด้วย

ช่วงไลฟ์โชว์

จะเป็นการนำเอาภาพเหตุการณ์ที่ถ่ายทำแล้วมาฉายให้ชมกันในห้องส่ง ในสตูดิโอ โดยให้บุคคลเป้าหมายที่ถูกหลอกให้แสดงในรายการมานั่งชมด้วย ซึ่งเมื่อบุคคลเป้าหมายได้เห็นพฤติกรรมของตนเองแล้วจะรู้สึกตกชบขันร่วมกับผู้ชมรายการในห้องส่งด้วย ในการตัดสินใจว่าบุคคลเป้าหมายคนใดจะมีพฤติกรรมที่ตลกที่สุดเป็นที่พึงพอใจของผู้ชมมากที่สุด ก็จะทำให้ผู้ชมรายการในห้องส่งช่วยตัดสินใจด้วย โดยใช้วิธีการฟังเสียงปรบมือถ้าใครได้เสียงปรบมือนั้นก็จะเป็นฝ่ายชนะได้รางวัล

ช่วงทอล์กโชว์

เป็นช่วงการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นแขกรับเชิญในรายการ จะมีเทคนิคในการผลิตที่สำคัญ คือ (ก่อนเกียรติ ลิมปพัทธ์, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2535)

(1) เมื่อเริ่มถ่ายทำรายการแล้ว ในระหว่างสัมภาษณ์จะไม่มีการตัด (Cut) แล้วถ่ายทำใหม่ (take) ซ้ำอีก ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้การสัมภาษณ์นั้นได้ความรู้สึก (feeling) และอารมณ์ (mood) ของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างแท้จริง ซึ่งถ้าหากถ่ายทำใหม่ซ้ำในเรื่องเดิมก็จะได้ไม่ได้อารมณ์ที่เป็นความรู้สึกแท้ ๆ เช่นนั้นได้อีก

(2) ในการสัมภาษณ์ของพิธีกรจะถือบทเป็นเพียง guide line หรือแนวในการสัมภาษณ์เท่านั้น พิธีกรจะใช้เทคนิคความสามารถเฉพาะตัวในการตั้งคำถามแทรกเพิ่มเติม เพื่อให้บรรยากาศในการสัมภาษณ์เป็นไปอย่างสนุกสนานได้ความลึกซึ้งในอารมณ์

ขั้นหลังการผลิต (Post production)

ในขั้นนี้จะเป็นการนำเอาเทปโทรทัศน์ซึ่งได้ถ่ายทำไว้ทั้งหมด มาตัดต่อลำดับภาพให้เหมาะสม น่าชมมากยิ่งขึ้น ซึ่งก็มีหลักในการตัดต่อคือ

ด้านภาพ

- (1) ตัดส่วนที่ไม่ดีหรือต้องห้ามด้วยกฎหมายทั่วไป เช่น ภาพที่หยาบคาย ภาพที่ล่อแหลมหรือทารุณโหดร้าย
- (2) ตัดคำพูดคำบรรยายให้สั้นลงและกระชับ เนื่องจากผู้ร่วมรายการบางคนตอบเกินเวลาที่กำหนดไว้
- (3) ตัดต่อเพื่อให้รายการมีความน่าสนใจ เข้าใจ สนุกสนานมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้เทคนิคภาพวิ่งเร็ว (fastforward) หรือภาพช้า (slow motion) หรือการตัดภาพกระโดด (jump cut) อาจจะเป็นการทำเทคนิคภาพพิเศษ เพื่อให้รายการน่าสนใจ เช่น ภาพพลิก ภาพหมุน เป็นต้น

ด้านเสียง

- (1) ตัดเสียงที่ไม่ต้องการออก
- (2) เพิ่มเสียงที่ต้องการเข้าไป เช่น เสียงบรรยายประกอบรายการ
- (3) ทำเสียงพิเศษ เช่น "บ๊ิง" เสียงแปลก ๆ ใสเข้าไปเพื่อเสริมให้รายการหรือการแสดงมีความตลกขบขันมากขึ้น

(4) ผสมเสียงดนตรีหรือเพลง เข้าไปเพื่อให้รายการมีสีสัน มีชีวิตชีวา มีความสนุกสนานบันเทิงมากขึ้น

เมื่อตัดต่อรายการทั้งภาพและเสียงเสร็จแล้ว ผู้อำนวยการผลิต ผู้กำกับรายการก็จะตรวจสอบรายการจนเป็นที่พอใจ แล้วก็ส่งให้ กบว. ตรวจสอบก่อนส่งสถานีออกอากาศต่อไป

กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการ

1. เนื้อหา (Content)

1.1 โครงสร้างด้านเนื้อหารายการ

เนื้อหาในรายการทิวไรท์โชว์แบ่งออกเป็น 5 ช่วงรายการ คือ

ช่วงที่ 1 สเปเชียลโชว์

ช่วงที่ 2 โชว์ออฟ

ช่วงที่ 3 อินโฟกัส

ช่วงที่ 4 ไลฟ์โชว์

ช่วงที่ 5 ทอล์กโชว์

(1) ช่วงสเปเชียลโชว์

ช่วงสเปเชียลโชว์ เป็นการนำเสนอรูปแบบความบันเทิง ที่สวยงามประทับใจจากการร้องเพลง และการแสดงโชว์พิเศษแบบต่าง ๆ โดยนักร้องที่มีชื่อเสียง และดารารายวัน ดาราโทรทัศน์ยอดนิยม การแสดงแฟชั่นโชว์โดยเหล่านางแบบ นายแบบ ที่บุคลิก รูปร่าง หน้าตาดีและมีชื่อเสียง นอกจากนี้ในบางครั้งอาจจะเป็นการแสดงเต้นระบำ เช่น แจ๊สแดนซ์ รัมเดิร์นแดนซ์ การเต้นบัลเล่ต์ โดยดารารหรือนักแสดงที่มีชื่อเสียง

(2) ช่วงโชว์ออฟ

เป็นการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเล่นเกมเบาสมองโดยเปิดโอกาสให้ผู้ชมที่บ้านและผู้ชมในห้องส่งมาร่วมกันทำกิจกรรมการแข่งขันเรื่องง่าย ๆ เบาสมองโดยการเน้นความสนุกสนานบันเทิงมากกว่าผลแพ้ชนะ เช่น การออกมาร้องเพลงคู่ การออกมาแสดงภาพล้อโฆษณา ใครมีความสามารถพิเศษอะไรก็เอาออกมาแสดง เอามาโชว์กันในช่วงนี้

(3) ช่วงอินทิเกรต

เป็นการเสนอเรื่องราวแบบเจาะลึกถึงชีวิตของบุคคลหรือเหตุการณ์บางอย่างที่คนทั่วไปไม่รู้หรือคิดไม่ถึง เป็นเรื่องของความแปลกตื่นเต้น เร้าใจ ระทึกใจ ซึ่งมีเนื้อหาคล้ายกับรายการสารคดีชีวิตเรื่องสั้น ๆ เรื่องหนึ่ง เช่น การเสนอเรื่องชีวิตผู้ติดยาเสพติด มีการถ่ายภาพให้เห็นว่าคนเราเมื่อเสพยาเสพติดเข้าไปแล้วจะมีอาการอย่างไร หรือชีวิตของมือปืนรับจ้างที่คนทั่วไปเคยได้ยินได้ฟังมาจากข่าวสาร หรือในบทละครและภาพนิ่งเกี่ยวกับมือปืนไวอย่างหนึ่ง แล้วมาดูชีวิตจริงของมือปืนว่า เขามีชีวิตอยู่อย่างไร จิตใจ โทศเหี้ยมจริงหรือไม่ เป็นการนำเสนอแบบเจาะลึกชีวิตบุคคล ภาพที่เห็นและเสียงที่ได้ยินจากบุคคลนั้น ทำให้ผู้ชมเกิดความตื่นเต้นระทึกใจที่ได้ชม (วิทยุ วัชรปริษา, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2535)

(4) ช่วงไลฟ์โชว์

เป็นลักษณะการนำเสนอแบบแคนดิด คาเมร่า โดยการสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาสถานการณ์หนึ่งซึ่งอาจเป็นบรรยากาศของความน่าสะพรึงกลัวแล้วให้บุคคลที่ถูกเลือกเป็นเป้าหมายที่จะหลอกได้ตกเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น จากนั้นจึงจัดสร้างสถานการณ์ให้เข้มข้นขึ้นไปอีก เช่น ให้ทีมงานปลอมเป็นผีมาหลอกจนบุคคลเป้าหมายคิดว่ามีผีจริง แล้วใช้กล้องวิดีโอที่ซ่อนไว้บันทึกภาพเหตุการณ์ไว้ ซึ่งเมื่อคนเราไปตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น ก็มักจะแสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมาโดยไม่รู้ตัว เช่น วิ่งหนี ร้องตะโกน เมื่อสถานการณ์นั้นมีบรรยากาศถึงจุดขีดสุด (climax) แล้วทีมงานผู้ผลิตก็จะเปิดเผยความจริงให้บุคคลเป้าหมายทราบจากนั้นจะนำเทปดังกล่าวมาตัดต่อและเอาออกมาฉายในห้องส่ง โดยเชิญบุคคลเป้าหมายมานั่งดูด้วยพร้อมกับ

ผู้ชมในห้องส่ง เพื่อให้เห็นพฤติกรรมของตนที่ได้กระทำลงไปเมื่อตกไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ในบางครั้งบุคคลเป้าหมายอาจจะมีมากกว่า 1 คน อาจจะมี 3-4 คน ก็จะทำให้ผู้ชมรายการในห้องส่งได้ตัดสินใจว่า บุคคลเป้าหมายคนใดแสดงพฤติกรรมได้สนุกสนาน เป็นที่ขบขันมากที่สุด และตัดสินใจด้วยการใช้เสียงปรบมือ (ธีรวัฒน์ สมเชื้อ, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2535)

ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวนี้นี้ เป็นการจับจุดธรรมชาติของคนมาล้อเลียน เช่น ความกลัว ความโกรธ ความตลกขบขันของคน ซึ่งใครก็ตามเมื่อตกอยู่ในภาวะการเช่นนี้ ก็จะแสดงธรรมชาติในการป้องกันตัวเองออกมาโดยไม่รู้ตัว เป็นเรื่องของการล้อเลียน (satire) พฤติกรรมของคนที่แปลก ๆ เศษ ๆ มาล้อเลียนแบบสนุกสนาน เนื้อหาของรายการช่วงนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะ เสนอรูปแบบความบันเทิงด้วยวิธีการล้อเลียนพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผู้ชมรายการกลุ่มเป้าหมายของช่วงนี้ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งคนในวัยนี้ยังมีนิสัยรักสนุก ตลกคะนอง ชอบกลั่นแกล้งผู้อื่นเพื่อความสุขของตนเอง ทำอะไรก็ได้ที่พอใจมีความสุข ซึ่งจะพบว่าเด็กในวัยนี้จะชอบกลั่นแกล้งกันเป็นประจำ และถือเป็นเรื่องราวที่สนุกสนาน มากกว่าจะเป็นการกลั่นแกล้งเพื่อให้เกิดความเสียหายด้วยความอิจฉาริษยาเหมือนคนในวัยผู้ใหญ่

(5) ช่วงทอล์กโชว์

ช่วงการสัมภาษณ์หรือช่วงทอล์กโชว์นั้น เป็นช่วงที่สำคัญของรายการ คนจำนวนมากอยากรู้และอยากรอดูว่า จะเชิญใครมาร่วมในรายการเรื่องราวที่นำมาเสนอในช่วงทอล์กโชว์นี้มีลักษณะเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ (สมชาย ตันติเจริญใจ, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2535)

- เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของบุคคล ๆ ที่น่าสนใจ
- เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการดำเนินชีวิตที่ของบุคคลที่น่าสนใจ
- ความสามารถพิเศษของบุคคลนั้นในด้านต่าง ๆ

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

จากโครงสร้างรายการทอล์กโชว์ที่แบ่งออกเป็น 5 ช่วงรายการดังกล่าวนี้ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่น่าสนใจได้ โดยจัดออกเป็นกลุ่มเนื้อหา กลุ่มดังนี้ คือ

(1) อุตชีวประวัติของบุคคล (Life History)

เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวของบุคคลที่น่าสนใจในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ประวัติชีวิตส่วนตัว อายุ การศึกษา อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ตำแหน่งทางสังคมและกิจกรรมทางสังคมที่บุคคลนั้นได้ปฏิบัติ การนำเสนอเนื้อหาส่วนนี้จะนำเสนออยู่ในช่วงทอล์กโชว์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นแขกรับเชิญในรายการ

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของบุคคลนี้ เป็นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในบางส่วน ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มักจะสนใจในกิจกรรมของผู้อื่นเพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งมีความต้องการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการ (needs) ของตนเอง (Selden, 1969) นอกจากนี้ลักษณะนิสัยของคนไทยก็ชอบที่จะสนใจในเรื่องส่วนตัวของคนอื่น (สุพัตรา สุภาพ, 2520) ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่าเนื้อหาของรายการในช่วงการสัมภาษณ์บุคคลเป็นหัวใจสำคัญของการทำรายการทอล์กโชว์ และถือเป็นสูตรสำเร็จอย่างหนึ่งของการผลิตรายการบันเทิง (ก่อเกียรติ ลิมปพัทธ์, 17 มีนาคม 2535)

(2) ดนตรีและเพลง

เนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีและเพลง ถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งของรายการบันเทิง สำหรับรายการทอล์กโชว์มักจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีและเพลงในช่วงสเปเชียลโชว์ โดยการจัดให้นักร้องอาชีพร้องเพลงสมัยนิยม หรืออาจจะให้แขกรับเชิญในรายการร้องเพลงโชว์ เนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีและเพลงเป็นส่วนที่สร้างความสุข ความเพลิดเพลิน คลายความทุกข์ ความหงอยเหงาเศร้าโศกของคนเราได้ ดนตรีช่วยทำให้เกิดการผ่อนคลาย จิตใจเบิกบาน สำหรับเพลงที่นำมาเสนอในรายการ ส่วนมากมักจะเป็นเพลงสมัยนิยม (popular music) หรือเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมในอดีต แต่ก็ยังมีคนชอบและต้องการฟังซ้ำอีก ซึ่งเป็นเรื่องของค่านิยม ขนบธรรมเนียม และปรัชญาทางสังคมนั้น

(3) เรื่องตลกขบขัน

เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ความตลกที่เกิดขึ้นจากการแสดง พฤติกรรมของคนเมื่อต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์บางอย่างที่ทางผู้ผลิตสร้างขึ้น แล้วบุคคลนั้นได้ แสดงพฤติกรรมโต้ตอบออกมาจากจิตใต้สำนึก ซึ่งถูกโน้มน้าวให้คล้อยไปกับสถานการณ์ เช่น ตอนที่ผู้ผลิตรายการได้ให้บุคคลเป้าหมายดึงเชือก แล้วแกล้งทำเป็นว่า เชือกที่ถูกดึงนั้นไปทำให้ แก้อัสมัทัชชายคนหนึ่งบาดเจ็บ เมื่อบุคคลเป้าหมายมาดูเห็นคนถูกแก้อัสมัทัชร้องครวญครางอยู่จึง คิดว่าตนเองเป็นต้นเหตุ เมื่อถูกถามว่าใครเป็นคนดึงเชือก บุคคลเป้าหมายปฏิเสธว่าตนเอง ไม่ได้ดึง ซึ่งการแสดงออกเช่นนี้เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มักจะไม่ค่อยยอมรับว่าตนเป็นคนผิด นอกจากไม่ยอมรับแล้วยังพยายามเลี่ยงหรือป้องกันตัวเองต่าง ๆ นานาเพื่อให้พ้นผิด การนำเสนอเรื่องตลกดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นเรื่องล้อเลียนสังคม (social satire) ซึ่งเป็นการ จับจุดธรรมชาติของคนมาล้อเลียน

(4) การแสดงแพ้นั้โชว์

เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงแพ้นั้โชว์ เครื่องแต่งกายที่ สวยงาม ทันสมัย อดยนายแบบนางแบบที่สวยงามมีชื่อเสียง ซึ่งสร้างความเพลิดเพลินเจริญตา ให้แก่ผู้ชม เนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงแพ้นั้โชว์จะทำให้รายการดูมีชีวิตชีวา ผู้ชมรู้สึกสดชื่นแจ่มใส ตื่นตาตื่นใจในการรับชม เนื้อหา ผู้ผลิตรายการมักจะนำไปแทรกไว้ในช่วงที่รายการมีความ เครียด หรือเมื่อรายการเริ่มน่าเบื่อ ก็จะนำเนื้อหาส่วนนี้ไปแทรกเพื่อให้รายการช่วงนั้น มีบรรยากาศสดใส น่าชมมากขึ้น และลดความน่าเบื่อหน่ายลง

(5) การแสดงความสามารถพิเศษของบุคคล

เป็นการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลในด้านต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติแล้วคนทั่วไปจะทำได้ เช่นการแสดงกายกรรม การแสดงมายากล การแสดง ผาดโผน รวมทั้งการแสดงลักษณะพิเศษของบุคคลที่คนอื่นทั่วไปไม่มี เช่น คนที่ใช้เส้นผมผูกกับหิน

หนัก ๆ แล้วยกหินขึ้นมาได้ หรือคนที่ใช้มือทุบลูกมะพร้าวจนแตกได้ ลักษณะการนำเสนอเนื้อหา รายการเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของคนนี้ จะเป็นการสร้างความตื่นเต้น (excitement) และความเร้าใจ (stimulation) ให้แก่ผู้ชม และเกิดความสนุกสนานในการรับชม

(6) การเต้นรำ การเต้นระบำ และรีวิวประกอบเพลง

เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเต้นรำ หรือการเต้นระบำที่สวยงาม เช่น บัลเลต์ รัมเดิร์นตันซ์ การแสดงนาฏศิลป์ชุดต่างๆ รวมทั้งการเต้นและการแสดงท่าทางประกอบเพลงที่สวยงามประทับใจ อดยมกแล้วจะเป็นการแสดงโดยดารานักแสดงที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ ยังมีการแสดงเต้นระบำที่สวยงามแบบอื่น ๆ อีกเช่น การเต้นระบำของชาวเกาะฮาวาย ซึ่งใช้ผู้แสดงจำนวนมาก ต้องใช้ฉากที่ใหญ่โตและมีการจัดฉากให้คล้ายกับบรรยากาศบนเกาะ (ออกอากาศ 1 มีนาคม 2535)

(7) การแสดงศิลปวัฒนธรรม

เนื้อหาส่วนนี้เป็นการนำเสนอศิลปการแสดงที่น่าสนใจมาเสนอ ซึ่งโดยมากจะเป็นศิลปะที่ผู้ชมส่วนใหญ่รู้จักคุ้นเคยและนิยมชมชอบ เช่น การแสดงลิเก ลำตัด ละคร เคยมีการนำเสนอลิเกคณะพงษ์ศักดิ์ สวนศรี ซึ่งเป็นคณะลิเกที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมมาก มาแสดงในรายการ (ออกอากาศ 20 ตุลาคม 2535)

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมนี้ จะเป็นการสร้างความรู้สึกที่มีคุณค่าให้แก่รายการ เพราะเรื่องศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องที่แสดงถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและสภาพสังคมในขณะนั้น และยังเป็นสิ่งที่มีความผูกพันทางจิตใจกับประชาชนทั่วไป รวมทั้งผู้ชมรายการได้เป็นอย่างดี

2. วิธีการนำเสนอรายการ (Presentation Technique)

กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง นอกจากเนื้อหา ก็คือ วิธีการนำเสนอรายการ วิธีการนำเสนอรายการทิวไรท์โชว์นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ พิธีกร ผู้ร่วมรายการ บรรยายกาศ และสไตล์และรูปแบบในการนำเสนอรายการ ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

2.1 พิธีกร (Host)

พิธีกรในรายการทิวไรท์โชว์มีเพียงคนเดียว คือคุณไตรภพ ลิมปพัทธ์ ซึ่งทั้งผู้อำนวยการผลิตและพิธีกร การที่ผู้อำนวยการผลิตเป็นพิธีกรด้วยตนเองเช่นนี้ ย่อมเกิดผลดีคือทำให้พิธีกรสามารถถ่ายทอดแนวความคิด (concept) ความคิด (idea) ในการผลิตรายการออกมาได้อย่างชัดเจน และตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการทิวไรท์โชว์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การนำเสนอด้วยบุคลิกลักษณะของพิธีกร และวิธีดำเนินการของพิธีกร ซึ่งมีลักษณะที่เป็นเสมือนจุดขายของรายการ เป็นกลวิธีที่สำคัญของการนำเสนอรายการให้เป็นที่ยอมรับของคนดู ลักษณะที่เป็นจุดเด่นของพิธีกรในการนำเสนอรายการมีดังนี้

(1) บุคลิกลักษณะ

พิธีกรรายการทิวไรท์โชว์คือคุณไตรภพ ลิมปพัทธ์ เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติพื้นฐานที่ดีในการเป็นพิธีกร กล่าวคือ เป็นบุคคลที่มีบุคลิกดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีไหวพริบฉลาดหลักแหลม สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี รวมทั้งรู้จักใช้ภาษาได้ดี นอกจากคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว เมื่อพิจารณาจากลักษณะที่ปรากฏในการนำเสนอรายการแล้วจะพบว่า คุณไตรภพ ลิมปพัทธ์ เป็นผู้ที่ มีบุคลิกค่อนข้างแข็งกร้าว เอาจริงเอาจัง จนบางครั้งดูเหมือนว่าเป็นคนก้าวร้าว

ในด้านการแต่งกาย พิธีกรรายการทิวไรท์โชว์จะสวมใส่ชุดสากลเป็นส่วนใหญ่ แต่ในรายการบางช่วงหรือบางรายการ พิธีกรจะเปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้เข้ากับบรรยากาศในการนำเสนอ เช่น ในตอนที่นำเสนอเรื่องราวของลิเกคณะพงษ์ศักดิ์ สวนศรี พิธีกรได้แต่งชุดลิเกมาเข้าฉากร่วมกับคณะพงษ์ศักดิ์ สวนศรี (ออกอากาศ 20 ตุลาคม 2534)



รูปที่ 24 คุณไทรภพ ลิมปพัทธ์ : พิธีกรรายการทไวไลท์โชว์

(2) วิธีดำเนินรายการ

ในการดำเนินรายการของคุณไทรภพ จะมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวจนกลายเป็นความเด่นของรายการ โดยเฉพาะช่วงทอล์กโชว์นั้นได้รับความนิยมสูงมาก สำหรับวิธีการดำเนินรายการของพิธีกรมีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 การสัมภาษณ์

รายการทไวไลท์โชว์มีช่วงรายการที่ได้รับความนิยมมาก คือช่วงทอล์กโชว์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของรายการบิณฑกะบันเทิง จุดเด่นของช่วงทอล์กโชว์อยู่ที่วิธีการสัมภาษณ์ของพิธีกร วิธีตั้งคำถามที่ทำให้บรรยากาศในการพูดคุยเกิดอรรถรส ทำให้เกิดความตื่นเต้นน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม วิธีการสัมภาษณ์ที่พิธีกรนำมาใช้คือ

(1) การตั้งคำถามแบบตรง ๆ เป็นการตั้งคำถามโดยใช้คำถามที่กล่าวถึงเรื่องที่จะถามตรง ๆ (straightforward) โดยไม่ต้องอ้อมค้อม หรือเกรงว่าผู้ตอบจะโกรธ ต้องการรู้เรื่องอะไรก็ถามเรื่องนั้นทันที คำถามแบบนี้จะใช้มากในช่วงที่เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว และเรื่องของการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ ลักษณะการใช้คำถามแบบนี้ทำให้ผู้ชมรายการชอบ เพราะเป็นอะไรที่ง่าย ๆ ตรงไปตรงมา เป็นลักษณะของคนที่ปากกับใจตรงกัน แต่ในบางครั้งคำถามบางอย่างอาจจะตรงเกินไป จนทำให้ผู้ร่วมรายการอึดอัด เช่นถามคุณแล้ว ธนิกุลว่า " ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรแล้วเอาเงินมาจากไหนมากมาย เอามาบริจาคทีละเป็นแสน ... " (ออกอากาศ 23 ธันวาคม 2533)

(2) การตั้งคำถามแบบเลียบเคียง ในเนื้อหาบางเรื่องผู้ถามไม่สามารถถามได้ตรง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเป็นที่ควรปกปิด เช่นเรื่องทางเพศ หรือเป็นเรื่องที่ อาจกระทบกระเทือนต่อบุคคลอื่น หรือกระทบกระเทือนต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน พิธีกรจึงต้องใช้คำถามที่ต้องการถามจริง ๆ แต่ผู้ฟังก็สามารถรู้ได้ด้วยความหมายโดยนัยว่าจริง ๆ แล้วพิธีกรต้องการถามเรื่องอะไร

" ...คนบางคนมาออกรายการ เช่นเรื่องชู้สาว ผมจะไปซุกกันบึ้งเค้าได้ใจว่า.. ผมเคยรู้ว่าคุณนอนกับคนนั้น... คนนี้จริงมัย มันไม่ใช่เรื่องของผม แต่ถ้าเลียบ ๆ เคียง ๆ ถามว่าชอบผู้ชายประเภทไหน.. อย่างนี้ ผมถาม... แต่ถ้าพาดพิงถึงบุคคลอื่นในทางไม่ดี ผมจะไม่ถามและไม่ให้ตอบด้วย... "

(ไตรภพ ลิมปพัทธ์, นิตยสารมีเดีย ดีไลท์, สัมภาษณ์, กันยายน 2534)

(3) การตั้งคำถามแบบยั่วแหย่หรือตะล่อม (probe) หมายถึง การซักถามที่ล้วงเอาความคิดออกมา คือ การสัมภาษณ์อย่างชนิดที่จะต้องล้วงเอาความจริงจากผู้ถูกสัมภาษณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ผู้ถามจะต้องใช้วาทีศิลป์เพื่อให้ผู้ตอบเล่าเรื่องออกมาทั้งหมด การสัมภาษณ์แบบเจ้าหน้าที่สอบสวน ตำรวจ หรือนายความมักใช้กัน (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2533) ลักษณะวิธีการตั้งคำถามแบบนี้ได้นำมาใช้มากในรายการทไวท์ไลท์โชว์ และเป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกชอบใจพอใจ และบางครั้งก็ทำให้สะใจผู้ชม ตัวอย่างคำถามแบบนี้เช่น

" ... การสัมภาษณ์นักการเมือง บางครั้งถามไปถามเค้าตรง ๆ ว่า ถ้าได้เป็น ส.ส. แล้วจะคอร์รัปชั่นมั๊ย ถ้าตั้งคำถามแบบนี้ ก็อาจจะได้คำตอบแต่ เพียงว่าจะไม่โกงกิน หรือคอร์รัปชั่น ฉะนั้น ถ้าเป็นเรื่องแบบนี้ เราจะเปลี่ยนคำถามใหม่เป็นว่า ... เป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่า การเป็น ส.ส. นั้นมีช่องทางมีโอกาสที่จะโกงกิน หรือคอร์รัปชั่นได้ ถ้าท่านได้เป็น ส.ส. ท่านจะมีความคิดเห็นอย่างไร.. "

(ไตรภพ ลิมปพัทธ์, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2535)

วิธีการตั้งคำถามแบบตะล่อมนี้จะทำให้บรรยากาศในการสัมภาษณ์มีลักษณะคล้ายกับวิธีการสอบสวนของตำรวจ หรือทนายความในการสืบหาข้อเท็จจริง ซึ่งผู้สัมภาษณ์ต้องพยายามหาวิธีที่จะทำให้ผู้สัมภาษณ์เล่าความจริงออกมา และในบางครั้งก็ต้องค่อย ๆ ถามคำถามอื่นแล้วพยายามเชื่อมโยงกับคำถามที่ต้องการให้ได้การใช้คำถามแบบนี้ จะทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกตื่นเต้น ระวัง ติดตามฟังอย่างใจจดใจจ่อ คล้ายกับการดูภาพยนตร์สืบสวนสอบสวน ทำให้เกิดความสนุกสนานตื่นเต้นในการชมรายการ จนกระทั่งกลายเป็นจุดเด่นของรายการทไวไลท์โชว์

สาเหตุที่พิธีกรรายการทไวไลท์โชว์ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบยั่วแหย่หรือตะล่อมถาม (probe) ใตตินั้น อาจเนื่องมาจากพิธีกรในรายการคือคุณไตรภพ ลิมปพัทธ์ จบการศึกษาทางด้านกฎหมาย และเคยประกอบอาชีพทนายความมาก่อน จึงทำให้สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนมาใช้ในการสัมภาษณ์ และดำเนินรายการได้ดี

(4) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Focus Interview หรือ Depth Interview) การสัมภาษณ์แบบนี้หมายถึง การสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์มีจุดสนใจอยู่แล้วจึงพยายามเบนความสนใจของผู้ถูกสัมภาษณ์ให้เข้าสู่จุดที่สนใจ ทั้งนี้เพราะบางครั้งผู้สัมภาษณ์อาจจะไม่ต้องการทราบเหตุผล หรือข้อเท็จจริงในเรื่องหนึ่งเรื่องทุกขั้นตอน เพราะอยู่นอกเหนือขอบเขต... (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2533) การสัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โชว์ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นหลักโดยเฉพาะในช่วงทอล์กโชว์

(5) การสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ เป็นการสัมภาษณ์แบบให้ความยืดหยุ่นมาก เพราะต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระที่จะอธิบาย แนวความคิดของตัวเองไปเรื่อย ๆ ในบางครั้งผู้สัมภาษณ์เพียงแต่กล่าวให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบแนวความต้องการ แล้วให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าเรื่องโดยอธิบาย (สุภางค์ จันทวานิช) การสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบนี้ มีใช้ในรายการทอล์กโชว์น้อย จะใช้แต่เฉพาะในช่วงที่เป็นการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงทัศนะ ความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น แต่จะไม่ใช้บ่อยโดยเฉพาะในช่วงทอล์กโชว์ เพราะจะทำให้พิธีกรควบคุมการสัมภาษณ์ได้ยาก เนื่องจากในบางครั้งผู้ให้สัมภาษณ์พูดออกนอกขอบเขตที่กำหนด นอกจากนี้ยังทำให้เสียเวลามากโดยไม่จำเป็น เพราะเวลาในรายการโทรทัศน์เป็นสิ่งที่มีความมาก

(6) การตั้งคำถามนำ (Lead question) เป็นรูปแบบการสัมภาษณ์ที่พิธีกรจะใช้คำถามนำหรือชี้แนะให้ผู้ตอบตอบไปในแนวทางที่กำหนด คำถามที่เช่นนี้มักจะมีการระบุคำตอบไว้ในคำถามอยู่แล้ว เพียงแต่ขมวดท้ายคำถามเพื่อให้ผู้ตอบยืนยันอีกครั้งหนึ่ง คำถามแบบนี้มักจะลงท้ายด้วยคำว่า ... ใช่มั้ย... ถูกมั้ย... ค่ะ... คำถามนำนี้ได้มีการนำมาใช้ในรายการทอล์กโชว์ โดยพิธีกรมักจะใช้เมื่อต้องการชักจูงความสนใจ หรือชี้แนะให้ผู้ตอบตอบไปตามแนวทางที่ต้องการ รวมทั้งจะเป็นการนำไปสู่เรื่องที่ต้องการต่อไปด้วย

2) รูปแบบในการสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์เชิงรับเชิญหรือผู้ร่วมรายการ นอกจากจะใช้วิธีการตั้งคำถาม และการสัมภาษณ์ดังกล่าวแล้ว ลักษณะวิธีการสัมภาษณ์ของพิธีกรรายการทอล์กโชว์นั้น จะมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) ซึ่งจะมีข้อแตกต่างจากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2533)

(1) ในการตั้งคำถามสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการนั้น หากตั้งคำถามไม่ดีแล้วจะได้ข้อมูลคลาดเคลื่อนหรือไม่ได้ข้อมูล หรือในบางครั้งก็จะได้บทสัมภาษณ์เฉพาะคำถามที่มีอยู่เท่านั้น ข้อมูลที่สำคัญอาจหลุดหายไป สำหรับการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการนั้น เราสามารถสร้างคำถามหรือดัดแปลงคำถามในขณะที่สัมภาษณ์ได้ ทำให้ได้เปรียบการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ และยังสามารถยืดหยุ่นได้ ในการสร้างคำถามหาข้อมูลที่เราเห็นว่าเกี่ยวข้องต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้ข้อมูลละเอียดลึกซึ้งและถูกต้องมากกว่า

(2) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการนั้น ผู้ถูกสัมภาษณ์จะรู้สึกกลัว และรู้สึกเบื่อน้อยกว่าถูกสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

(3) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เน้นคุณภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์ มากกว่า เพราะไม่มีแบบสัมภาษณ์ที่แน่นอนชัดเจน เป็นแนวทางแก่ผู้สัมภาษณ์

ลักษณะการสัมภาษณ์ของพิธีกรรายการทไวไลท์โชว์ มีลักษณะแบบ เปิดกว้าง (improvise) ในการนำเสนอ กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบที่ไม่ต้องเคร่งครัด ตามบทตลอดในทุกช่วง คำถามที่กำหนดไว้ในสคริปต์เป็นเพียงแนวทาง (guideline) ในการสัมภาษณ์และดำเนินรายการต่อไปเท่านั้น พิธีกรสามารถตั้งคำถามแทรกเพิ่มเติมได้โดยง่าย ในกรณีที่เรื่องนั้นมีความน่าสนใจพิธีกรก็จะดำเนินรายการต่อไปได้ และลักษณะคำถามจะมีความ ยืดหยุ่นมากกว่า พิธีกรสามารถปรับบทให้สอดคล้องเข้ากับบรรยากาศและประเด็นในการสนทนา สำหรับการใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างนี้ ผู้สัมภาษณ์จะต้องอาศัยข้อมูลจากประสบการณ์เดิม จากข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ และจากการใช้จินตนาการของตนเองในการคิดรูปแบบวิธีการสัมภาษณ์ที่เป็น ของตนเองออกมา ฉะนั้น พิธีกรจะต้องเป็นคนเก่งและมีคุณภาพมาก ซึ่งตัวคุณโปรดักชั่นถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถสูงในด้านการพูดคุย การแสดงออก การคิดค้นคำแปลก ๆ ใหม่ ๆ และเป็นคำถามที่ตรงกับจิตใจของคนดูว่าอยากรู้อะไร ก็ถามในเรื่องนั้น

3) ลักษณะการดำเนินรายการของพิธีกร

วิธีการนำเสนอรายการของพิธีกรรายการทไวไลท์โชว์ จะมีลักษณะ เป็น การใช้เทคนิคการนำเสนอแบบเปิดกว้าง (improvisation) รูปแบบในการนำเสนอแบบนี้มักจะไม่ใช้บท (script) และเนื้อหา (text) ที่ถูกกำหนดอย่างตายตัว แต่จะเป็นบทที่เปิดกว้างให้อิสระแก่ผู้สัมภาษณ์ หรือพิธีกรได้ใช้ความสามารถของตัวเองในการสัมภาษณ์พูดคุย ซักถามบท (script) จะเป็นเพียงแนวทาง (guideline) ในการดำเนินเรื่อง เพื่อให้ได้ประเด็นครบถ้วน ตามที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่จะไม่มีบทหรือการสัมภาษณ์ หรือการแสดงครั้งไหนที่สมบูรณ์แบบที่สุด จนเอามาเป็นรูปแบบที่ตายตัวได้ เพราะข้อมูลต่าง ๆ นั้นมีสิ่งที่ยืดหยุ่น (static) แต่จะมีลักษณะ เป็นพลวัตรหรือมีการเปลี่ยนแปลง (dynamic) ได้ตลอดขึ้นอยู่กับอารมณ์และเหตุผลของผู้ให้

สัมภาษณ์เป็นสำคัญ ดังนั้นการที่จะสัมภาษณ์พูดคุยกับบุคคลที่เป็นแขกรับเชิญให้ได้ข้อมูลในระดับที่ลึกซึ้ง (subjective meaning) ได้นั้น จะต้องอาศัยความสามารถของพิธีกรเป็นหลัก ซึ่งจะสังเกตได้จากวิธีการสัมภาษณ์พูดคุยของคุณไตรภพ ซึ่งจะมีวิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ได้แก่ วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการตั้งคำถามแบบต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งวิธีการเหล่านี้มีใช้รูปแบบที่ตายตัวที่จะนำมาใช้ได้ตลอดไปในการสัมภาษณ์ทุกครั้ง เพราะบุคคลต่าง ๆ ที่มาออกรายการก็จะมี ความแตกต่างกันไปตามสถานภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นรูปแบบวิธีการสัมภาษณ์ที่จะนำมาใช้ใน แต่ละครั้ง ก็จะต้องมีการปรับรูปแบบวิธีการให้เหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าการสัมภาษณ์พูดคุยหรือดำเนินรายการโทรทัศน์รูปแบบบิกินกะบันเท็งนั้น พิธีกรมักจะไม่ใช่บทหรือ รูปแบบวิธีการดำเนินรายการแบบตายตัว แต่มักจะใช้รูปแบบวิธีการสัมภาษณ์และดำเนินรายการ แบบเปิดกว้าง (improvisation) ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ (experience) ค้นคว้าข้อมูล (research) และการใช้จินตนาการ (imagination) ของพิธีกรเป็นหลักในการดำเนิน รายการ (Stephenson, 1969)

4) วิธีการพูดและการแสดงท่าทางประกอบ

พิธีกรรายการทไวไลท์โชว์มีวิธีการพูด และการใช้ท่าทางในการสื่อ ความหมายกับผู้ชมที่คล้ายกับพิธีกรต่างประเทศ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาหลาย ๆ คนเช่น Benny Huill ลักษณะท่าทางดังกล่าวเช่น การใช้มือในการแนะนำแขกรับเชิญด้วยการพายมือ หรือการเดินไปพูดไปเพื่อทำให้รายการน่าสนใจ แต่ลักษณะของการแสดงท่าทางประกอบการ พูดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นที่ขัดหรือฝืนต่อขนบธรรมเนียมไทย ก็คือ การชี้นิ้วมือมายังผู้ชมจนดู คล้ายกับว่าเป็นการชี้หน้าผู้ชม ซึ่งมักจะใช้มากในช่วงที่จะปิดช่วงรายการแต่ละช่วง ลักษณะเช่นนี้ ถ้ามองจากสังคมวัฒนธรรมตะวันตกแล้วอาจจะไม่รู้สึกรู้สีกว่าผิดปกติแต่อย่างใด แต่เมื่อมองจากสังคม วัฒนธรรมไทยแล้วอาจจะเป็นการไม่สมควร โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ชมที่เป็นผู้ใหญ่ อายุมากเลยวัย กลางคนไปแล้ว และยังยึดถือในขนบธรรมเนียมไทยอยู่มาก มองว่าการชี้หน้าผู้ชมเช่นนี้เป็น การไม่ ให้เกียรติผู้ชมรายการและเป็นลักษณะของพิธีกรที่ไม่ดี แต่ถ้ามองในกลุ่มคนรุ่นใหม่แล้วอาจจะไม่ รู้สึกเช่นนั้น



รูปที่ 25 การแสดงท่าทางของพิธีกรในขณะดำเนินรายการ

5) การใช้ภาษาและคำพูด

ลักษณะของการใช้ภาษาและคำพูดในรายการทอล์กโชว์ ในบางรายการจะมีการใช้คำพูดที่ค่อนข้างรุนแรงตามความรู้สึกของคนไทย เช่นคำว่า ตอแหล คำเหล่านี้ถ้าใช้ในการพูดหรือสนทนาระหว่างบุคคลจะไม่รู้สึกเป็นเรื่องเสียหาย แต่เมื่อได้เข้ามาเสนอในรายการโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมของคนแล้วอาจเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องนัก เหตุที่พิธีกรใช้คำพูดเช่นนี้ในรายการอาจจะเป็นเพราะพิธีกรต้องการสร้างบรรยากาศในการนำเสนอรายการที่ดูเป็นกันเอง เป็นโลกแห่งความจริง ซึ่งในชีวิตประจำวันคนเราก็อาจจะพูดเช่นนี้ได้

1.3 ภูมิหลังของพิธีกร

ก่อนที่จะมาเป็นพิธีกรรายการโทรทัศน์ คุณได้รพบจบการศึกษาปริญญาตรีทางด้านนิติศาสตร์ และเคยเป็นทนายความมาก่อน ดังนั้นเมื่อมาเป็นพิธีกรรายการโทรทัศน์ หน้าที่

เป็นจริงและทไวไลท์โชว์ คุณไตรภพจึงนำเอาวิธีการทำงานแบบทนายความมาใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ร่วมรายการ ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะของการตั้งคำถามจะมีลักษณะคล้ายกับทนายความกำลังซักถามพยาน ไรท์ก็ จำเลยในศาล เพื่อค้นหาความจริง ซึ่งจะต้องใช้วิธีการถามแบบหลายรูปแบบทั้งถามเชิงรุก ถามนำ ถามเลียบเคียง และถามตรง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของคุณไตรภพที่เห็นจากรายการทไวไลท์โชว์และถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการนำ

2. ผู้ร่วมรายการ (guest)

ผู้ร่วมรายการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของวิธีการนำเสนอรายการ เพราะถ้าผู้ร่วมรายการมีความน่าสนใจมากก็จะทำให้นเนื้อหาของรายการและบรรยากาศในการนำเสนอน่าสนใจมากขึ้นด้วย ผู้ร่วมรายการหรือแขกรับเชิญในรายการทไวไลท์โชว์นั้น มักจะเชิญจากบุคคลที่มีความน่าสนใจซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้คือ

(1) เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง

บุคคลที่มีชื่อเสียงที่เชิญมาร่วมรายการเป็นประจำ คือ บุคคลอาชีพ

- ดารา นักแสดง
- นักร้อง
- บุคคลในแวดวงบันเทิง

ส่วนบุคคลที่มีชื่อเสียงที่เชิญมาร่วมรายการเป็นครั้งคราว ตามแต่โอกาสและจังหวะเวลา (period of time) คือ บุคคลอาชีพนักธุรกิจ นักการเมือง นักกีฬา

(2) เป็นบุคคลที่มีความเด่นดังในสังคม หมิ่นเหม่ต่อสังคม คนที่ไม่น่าจะมาออกรายการ เช่น มือปืนรับจ้างและหมายถึงบุคคลที่มีกิจกรรมทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่สนใจของบุคคลต่าง ๆ ทั่วไป อย่างกว้างขวาง เช่น เจ้าแม่แชร์น้ำมัน คุณหญิงที่เคยแจกเงินชาวบ้านจำนวนมาก คราวละหลาย ๆ ล้านบาท เจ้าของโรงงาน



รูปที่ 26 แดง รัตกบิบ : คนตั้งในวงการนักแสดง
 แกรับเชิญในช่วงทอล์กโชว์

(3) บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ

หมายถึงบุคคลที่สามารถทำอะไรในสิ่งที่คนอื่นทั่วไปทำไม่ได้ เช่น คนที่เอาเหล็กเสียบปากในพิธีกินเจของชาวจีน คนที่สามารถใช้มือทูปมะพร้าวจนแตกได้

3. บรรยากาศ (Atmosphere)

การสร้างบรรยากาศในรายการทไวไลท์โชว์ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

3.1 ฉาก (scenery)

ฉากหมายถึงตัวฉาก (sets) และวัสดุประกอบฉาก (props) ที่นำมาใช้รวมกันในการสร้างบรรยากาศ ฉากในรายการทไวไลท์โชว์มีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ลักษณะของฉาก เป็นฉากที่จัดสร้างขึ้นคล้ายกับเวทีประกวด (contest) ซึ่งมีความใหญ่โตมากเป็นฉากหลัก นอกจากฉากหลักแล้วยังมีฉากเพิ่มเติมอีก 2 ฉาก คือ ฉากลอย เป็นฉากที่ใช้ตั้งโต๊ะรับแขกสำหรับช่วงสัมภาษณ์ ซึ่งฉากนี้จะถูกเลื่อนเข้ามาจากด้านข้างทำให้เห็นความเคลื่อนไหวด้วย

(2) โทนอารมณ์ของฉาก พื้นสีของฉากใช้สีอ่อนได้แก่ สีแดงให้ความรู้สึกหนักแน่น ยิ่งใหญ่ มีพลัง รุนแรง ตื่นเต้น สีเหลืองให้ความรู้สึกร่าเริง มีความสุข สดใส อ่อนโยน เปล่งประกาย มีชีวิตชีวา สีเหลืองเป็นสีที่สะดุดตาเรียกร้องความสนใจจากผู้พบเห็นอยู่ตลอดเวลา ทั้งสีแดง เหลือง และสีส้มเป็นสีอ่อนที่ทำให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว (รุจนะ ประคองวิทยา, 2535)

การจัดสร้างฉากในรายการทไวไลท์โชว์ เน้นความใหญ่โตมาก ซึ่งเมื่อถ่ายภาพออกมาแล้วจะทำให้ดูยิ่งใหญ่ ตระการตา มีความรู้สึกที่อลังการ และในการถ่ายทำระหว่างการผลิตรายการ ก็จะมีกล้องตัวหนึ่งตั้งอยู่บนที่สูง ใช้สำหรับจับภาพมุมกว้างโดยเฉพะ ซึ่งจะทำให้เห็นภาพเต็ม ๆ ของฉากได้ทั้งหมดและยังเห็นผู้ชมรายการในห้องส่งทั้งหลายด้วย และจะมีการตัดภาพกว้างออกอากาศบ่อยครั้ง เพื่อทำให้ผู้ชมได้เกิดความรู้สึกยิ่งใหญ่ในการแสดง



รูปที่ 27 ความยิ่งใหญ่ของฉากในรายการทไวไลท์โชว์

3.2 แสง สี

การใช้แสงสีในรายการทิวไลท์โชว์นี้จะใช้มากในช่วงเวลาการแสดงหรือที่เรียกว่า สเปเชียลโชว์ ซึ่งเป็นการแสดงสิ่งสวย ๆ งาม ๆ หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็น แพนชั่น ดนตรี การร้องเพลง ดังนั้น การจัดแสงสีก็ต้องให้เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะนำเสนอ และสีที่ใช้ในการจัดสร้างบรรยากาศนั้นมีดังนี้

(1) ไฟหลัก (main light)

เป็นแสงที่ให้ความสว่างแก่จุดหลักของการแสดงจะเป็นไฟแสงสีขาว ตามปกติ จะส่องเพื่อให้แสงสว่างเพื่อมองเห็นแสงถ่ายภาพได้

(2) ไฟเสริม (fill light)

เป็นแสงไฟที่จัดเสริมให้ภาพมีความสวยงามขึ้น ใช้ในการลบเงาเพื่อในการนำดูมากขึ้น เป็นธรรมชาติมากขึ้น

(3) ไฟสีแบบแฉวน

เป็นไฟขนาดใหญ่ที่จะให้แสงสีต่าง ๆ สีที่นิยมมาใช้มากคือ สีแดง เขียว น้ำเงิน ไฟสีนี้จะช่วยสร้างบรรยากาศของความแปลกใหม่ทันสมัย มีมิติมาหาแห่งสภาพ และให้เส้นท่าทางอารมณ์ได้ลุ่มลึกมากขึ้นตามจินตนาการ

(4) ไฟ aircraft

เป็นไฟสีขาว ส่องเพื่อเสริมจุดเด่นหาจุดและสร้างบรรยากาศสดใส ขึ้น ใช้ตัดกับไฟสี

(5) ไฟ PAR

เป็นโคมไฟสีชุดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่กับพื้นเวทีและมีแสงสีต่าง ๆ ส่องไปที่ฉากหลัง หรือไซโครรามา เพื่อเติมสีสันให้กับรายการ

(6) ไฟ follow spot

เป็นโคมไฟขนาดใหญ่ให้แสงสีขาว มีกำลังส่องสว่างมาก ประมาณ 5 กิโลวัตต์ ใช้ส่องไปยังพิธีกร นักร้อง นักแสดง หรือบุคคลที่จำเป็นต้องให้เด่นเป็นพิเศษ และจะส่องตามการเคลื่อนไหวของบุคคลในตลอดจนช่วงรายการที่เสนอ

3.3 หมอกและควัน

หมอก

เป็นละอองควันสีขาวซึ่งเกิดจากการผลิตโดยใช้น้ำแข็งแห้งจะมีลักษณะเป็นละอองควันสีขาวนวล ลอยตัวต่ำอยู่เรียบพื้นเวทีที่มีความสูงไม่เกิน 50 ซม. มักจะใช้ในช่วงที่ต้องการเป็นความโดดเด่นของบุคคล เช่น ช่วงเปิดตัว ช่วงแนะนำตัว ช่วงร้องเพลง ช่วงการแสดงต่าง ๆ เมื่อพ่นออกมาแล้วจะดูคล้ายกับหมอกเมฆที่ลอยอยู่บนยอดเขา เป็นการสร้างบรรยากาศให้เยือกเย็น และมีความรู้สึกที่โดดเด่นเหมือนกับล่องลอยอยู่ในท้องฟ้า

ควัน

เป็นควันสีขาวขุ่นหรือสีทึบ มีลักษณะการลอยตัวสูงใช้พ่นออกมาสร้างบรรยากาศให้คล้ายกับมีละอองควันลอยอยู่ทั่วไป ทำให้เป็นภาพคล้ายความฝันและยังช่วยในการทำให้เกิดแสงของไฟต่าง ๆ ที่ส่องลงมาได้ชัดเจนเห็นเป็นลำแสงได้ดีขึ้น

เสียงปรบมือและเสียงเชียร์ในห้องส่งจะช่วยสร้างบรรยากาศในรายการได้มากทำให้เกิดความคึกคักสดชื่น แจ่มใส การดำเนินรายการสนุกสนานและเป็นตัวแทนของผู้ชมที่บ้านที่รับรู้อารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการร่วมดำเนินรายการ



รูปที่ 29 ผู้ชมในห้องส่งกำลังสนุกสนานกับการชมรายการ

(2) เสียงดนตรีประกอบรายการ

ใช้ในช่วงเปิดตัวรายการ ใต้เต็ลรายการ เครดิตท้ายรายการและกลางรายการ บางช่วงที่เป็นสารคดี เช่น ช่วงอินโฟกัส ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศในรายการน่าชมมากยิ่งขึ้น

(3) เสียงพิเศษ

ใช้ในช่วงโลโก้โชว์ ที่เป็นการจัดสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ให้คนตกหลุมเมื่อถึงจุดที่บุคคลนั้นได้แสดงความเขยออกมากก็จะใส่เสียงดนตรีแปลก ๆ เข้าไป เพื่อให้เหตุการณ์นั้นดูสนุกสนานยิ่งขึ้น เช่น เสียงตะ..แห้ว เกิดจากการตีคิกตาร์ หรือเบสเพียงสายเดียวสั้น ๆ

4. สไตล์และรูปแบบการนำเสนอ

รูปแบบการนำเสนอรายการทไวไลท์โชว์ เป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ใช้ในการนำเสนอรายการซึ่งมีลักษณะวิธีการดังต่อไปนี้คือ

4.1 เน้นความบันเทิงมากกว่าเนื้อหาสาระ

รายการทไวไลท์โชว์มีรูปแบบวิธีการนำเสนอรายการคล้ายกับรายการจันทร์กะพริบและรายการสี่ทุ่มสแควร์ในบางประเด็น กล่าวคือ เป็นรายการบันเทิงที่นำทั้งสาระและบันเทิงโดยที่มีสัดส่วนของความบันเทิงมากกว่าเนื้อหาสาระ เช่น อาจมีความบันเทิงกับสาระคิดเป็นร้อยละ 60 - 40 , 70-30 , 80 - 20

4.2 การจัดลำดับการนำเสนอที่เข้าใจ

นอกจากเรื่องกำหนดสัดส่วนระหว่างความบันเทิงกับเนื้อหาสาระแล้ว กลยุทธ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการนำเสนอรายการคือ การจัดลำดับการนำเสนอรายการเอาส่วนที่เป็นความบันเทิงที่ผู้ชมนิยมชมชอบมากมานำเสนอก่อน และเอาเนื้อหาสาระแฝงไว้ในแต่ละส่วนของความบันเทิงนั้น ดังจะเห็นได้จาก ลำดับการนำเสนอรายการทไวไลท์โชว์ ดังนี้ คือ

- ใต้เต็ลรายการ
- ช่วงสเปเชียลโชว์
- ช่วงโชว์ออฟ
- ช่วงอินโฟกัส
- ช่วงไลฟ์โชว์
- ช่วงทอล์กโชว์

ช่วงสเปเชียลโชว์เน้นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่สวยงาม สิ่งที่เกิดเพลินเจริญใจ เช่น การร้องเพลงโดยดารานักแสดงหรือนักร้องที่มีชื่อเสียง หรือการแสดงแฟชั่น

วิชาชีพที่ส่วยงามตระการตา เนื้อเรื่องส่วนนี้จะเปิดกว้างสำหรับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มทั้งชายหญิง กลุ่มเด็ก กลุ่มผู้ใหญ่ ทุกวัย ทุกอาชีพ จะชอบดูในส่วนนี้ ผู้ผลิตรายการจึงนำมาไว้ในช่วงเปิดรายการ ทั้งนี้ เพื่อที่จะดึงดูดใจคนดูไว้ให้ได้และสร้างความสนใจแก่ผู้ชมที่จะชมรายการต่อไป ซึ่งตามหลักการผลิตรายการไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์หรือโทรทัศน์นั้น จะใช้หลักการเดียวกันคือ เริ่มต้นรายการด้วยความแรง ช่วงกลางดำเนินไปเรื่อย ๆ แบบสนุกและปิดท้ายด้วยประทับใจ ความแรงในที่นี้หมายถึง เรื่องราวที่จุดประกายความสนใจของผู้ชมได้ดีและจะทำให้ผู้ชมจะชมรายการต่อไปด้วยความสนใจ (concentrate) และในตอนท้ายก็จะทำให้ผู้ชมรู้สึกตรงตา ตรงใจ มีความสุขใจเหมือนกับการชมภาพยนตร์จบลงด้วยความสดชื่นแจ่มใส เหตุการณ์คลี่คลายลงด้วยดีสำหรับช่วงทอล์กโชว์ ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มผู้ใหญ่ชอบดูก็จะมา เสนอต่อเป็นช่วงที่สอง สำหรับกลุ่มเด็กจะรอดูช่วงไลฟ์โชว์ หรือ ขบวนการพยัคฆ์หน้า ซึ่งมีเนื้อหาสนุกสนาน ตลกขบขันทางผู้ผลิตก็จัดนำเสนอในช่วงท้ายของรายการเพื่อให้เด็กติดตามชม คล้ายกับการนำเสนอของทีวีที่หลัง หรืออยากจะชมของดีต้องอดใจรอ เป็นการสร้างความรู้สึกอยากดูและรอคอยด้วยความกระหาย

4.3 การนำเสนอเนื้อหาที่ค่อนข้างรุนแรง

เรื่องราวที่นำเสนอในรายการทไวไลท์โชว์นั้น มักจะเป็นเรื่องราวที่มีลักษณะค่อนข้างจะรุนแรงในความรู้สึกของผู้ชม และบางครั้งอาจจะมีลักษณะที่หมิ่นเหม่ระหว่างความควรไม่ควรที่จะนำมาเผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ เช่น เรื่องเกี่ยวกับชีวิตของผู้ติดยาเสพติด เรื่องของชีวิตของมือปืนรับจ้าง ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้คนทั่วไปให้ความสนใจอยากดูอยากเห็นเพราะเป็นเรื่องที่ไม่เคยเห็นมาก่อน แต่ในการนำเสนอเนื้อหานี้จะต้องเลือกแง่มุมที่น่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ชม และไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งถ้าผู้ผลิตจับแง่มุมอื่นที่เป็นด้านลบมาเสนอ ก็อาจจะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สังคมได้ ฉะนั้น เรื่องเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่หมิ่นเหม่ต่อความรู้สึกของผู้ชมมากกว่าจะสมควรหรือไม่ที่จะนำมาเผยแพร่ เพราะถ้าผู้ชมที่เป็นเด็กไม่เข้าใจเจตนาของผู้ผลิตรายการก็จะนำไปเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีได้ เพราะเด็กและเยาวชนมักมีนิสัยชอบเลียนแบบ แต่อย่างไรก็ตามเรื่องเหล่านี้กลับเป็นเรื่องที่คนจำนวนมากให้ความสนใจ อยากดูอยากเห็นกันมาก ประกอบกับรายการทไวไลท์โชว์มีแนวคิดในการผลิตรายการที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวที่แปลกใหม่ ยังไม่มีใครนำมาเสนอ และถือว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำเสนอรายการ

4.4 การนำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัยแปลกใหม่

นอกจากการนำเสนอด้วยเรื่องที่น่าสนใจ และหมิ่นเหม่ในความรู้สึกของผู้ชมแล้ว กลยุทธ์อีกอย่างหนึ่งในการคัดเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ ก็คือความสดและความทันสมัย กรณีที่มีเหตุการณ์ทางสังคมเกิดขึ้น และประชาชนให้ความสนใจมาก รายการทไวไลท์โชว์ก็จะรีบเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นมาออกรายการทันที เช่น เมื่อเขาทราย ซึ่งเป็นนักมวยที่มีชื่อเสียงโด่งดังมีพิพาทกับโรคตะ ทางรายการทไวไลท์ ก็ได้เชิญทั้งเขาทรายและโรคตะมาออกรายการในสัปดาห์ต่อมาทันที

4.5 ลีลาการนำเสนอที่เร้าใจ

วิธีการนำเสนอรายการของพิธีกรจะมีลักษณะที่สร้างความตื่นเต้นเร้าใจ ถูกใจผู้ชมด้วยการถามหลาย ๆ แบบ เช่น การถามตรง ๆ การถามนำ การถามเสียบเสียง การถามยั่วแหย่ และคำถามเหล่านี้มักจะเป็นคำถามที่ผู้ชมทั่วไปอยากรู้ แต่ไม่มีใครกล้าถาม ดังนั้นเมื่อพิธีกรในรายการทไวไลท์โชว์กล้าถาม ทำให้ผู้ชมรู้สึกว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะตอบอย่างไร นอกจากนี้สไตล์ในการดำเนินรายการจะมีลักษณะที่ดำเนินเรื่องรวดเร็ว จับใจ ทันอกทันใจผู้ชม และวิธีการพูดของพิธีกรก็จะสอดแทรกความบันเทิงสนุกสนาน ตลกขบขันสลับกันไป เพื่อให้รายการไม่น่าเบื่อ แต่เมื่อถึงเรื่องที่มีความสำคัญ พิธีกรก็จะเปลี่ยนน้ำเสียงและท่าทีให้ดูจริงจัง น่าเชื่อถือ

4.6 การเน้นความยิ่งใหญ่ตระการตา

รายการทไวไลท์โชว์มีหลักสำคัญในการเสนอรายการอย่างหนึ่ง คือการโชว์ความยิ่งใหญ่ของฉาก แสง สี ที่สวยงามตระการตา เพื่อให้ผู้ชมเกิดความตื่นตะลึง เร้าใจ เมื่อได้ชมอะไรที่ใหญ่โต หรรษา ตระการตาเช่นนี้ ลักษณะการโชว์ความยิ่งใหญ่ปรากฏให้เห็นชัดมากจากการถ่ายภาพมุมกว้าง (extreme long shot) เพื่อให้เห็นฉากทั้งหมด ซึ่งมีความกว้างถึง 15 เมตร ลึก 10 เมตร และลักษณะการออกแบบฉากที่คล้ายกับเป็นประกายของดวงอาทิตย์ ยิ่งเพิ่มความยิ่งใหญ่มากขึ้น ภาพลักษณะนี้จะมีการตัดสลับให้เห็นบ่อยมาก นอกจากตัวฉากที่ใหญ่โตแล้วยังมีการใช้อุปกรณ์เข้าช่วยเพื่อเสริมสร้างความยิ่งใหญ่ให้มากขึ้น ด้วยการ

ใช้เลนส์ยาวตัวพรีกริ่งขึ้นสูงกว่าระดับสายตาปกติ แล้วถ่ายภาพพรีกริ่งด้านหน้าเป็น foreground เห็นฉากด้านหลังเป็น background ซึ่งดูเหมือนกับอยู่ในโรงละคร หรือห้องแสดงคอนเสิร์ต ขนาดใหญ่ สร้างความรู้สึกที่ตื่นตาตื่นใจให้แก่ผู้ชมเป็นอย่างยิ่ง



รูปที่ 30 การใช้เทคนิคในการถ่ายทำเพื่อสร้างความเร้าใจ

4.7 การสร้างควมมีส่วนร่วมกับผู้ชม

- การใช้เทคนิคการ dolly ในขณะที่ถ่ายภาพเข้ามาในช่วงการเปิดตัวพรีกริ่ง หรือการแนะนำผู้ร่วมรายการ จะใช้วิธีการถ่ายภาพแบบ dolly เข้าไปหาซึ่งการวิ่งมูมกล้อง การถ่ายภาพเช่นนี้ตามหลักการถ่ายภาพและการผลิตรายการแล้ว จะเป็นการสร้างความรู้สึกแก่ผู้ชมเหมือนกับกำลังเดินเข้าไปหาสิ่งนั้น กำลังเข้าไปใกล้ ๆ ให้เห็นชัดถนัดตา และเหมือนกับว่าตนเองได้เข้าไปอยู่ร่วมในวงสนทนานั้นด้วย ซึ่งการ dolly นี้จะให้อารมณ์ที่ดีกว่าการใช้ zoom ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกคล้ายกับว่า เราดึงสิ่งนั้นเข้ามาหาตัวเรา มิใช่เรามิใช่เราเข้าไปหาสิ่งนั้น

- การตัดภาพกว้างมาก ๆ จนเห็นผู้ชมในห้องส่งอยู่ร่วมในฉากเดียวกับ การสนทนาของพรีกริ่งและแขกรับเชิญ หรือในฉากการแสดงใด ๆ การตัดภาพเช่นนี้ จะทำให้ผู้ชม

เกิดความรู้สึกเหมือนตนเองเดินเข้ามาในโรงละครขนาดใหญ่ มองเห็นความยิ่งใหญ่ของฉากและการแสดงนั้น ๆ และมีที่นั่งสำหรับผู้ชมรายการ ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกในใจว่า ถ้าเป็นตัวเราจะเข้าไปนั่งตรงเก้าอี้ตัวไหน เป็นการทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอรายการนั้น

บทสรุป

รายการทอล์กโชว์เป็นรายการโทรทัศน์รูปแบบกึ่งบันเทิงที่มีลักษณะ เป็นรายการที่มุ่งเน้นการนำเสนอความบันเทิงในรูปแบบที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเรื่องราวที่แปลกใหม่ ทันสมัย และเป็นเรื่องที่น่าสนใจจะรุนแรงในความรู้สึกของผู้ชม ด้วยรูปแบบการนำเสนอที่ให้ความตื่นเต้นเร้าใจ

ในด้านเนื้อหา (content) รายการทอล์กโชว์จะเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่มีความแปลกใหม่ ทันสมัย เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้ชมรายการในขณะนั้น และในบางเรื่องมีลักษณะค่อนข้างจะรุนแรงในความรู้สึกหรือเป็นเรื่องที่ผู้ชมไม่คาดคิดว่าจะนำมาเสนอ หรือไม่เคยพบเห็นที่ใดมาก่อน บางครั้งจะเป็นเรื่องที่หมิ่นเหม่ต่อความรู้สึกในด้านควรหรือไม่ควรที่จะนำมาเสนอ แต่เป็นเรื่องที่คนทั่วไปอยากรู้แต่ไม่กล้าที่จะถาม

ในด้านวิธีการนำเสนอ (presentation technique) รายการทอล์กโชว์ จะใช้รูปแบบวิธีการนำเสนอที่รายการอื่นไม่กล้าทำ ทำให้เกิดความแปลกใหม่และน่าสนใจ จุดเด่นของวิธีการนำเสนอ ได้แก่วิธีการสัมภาษณ์ของพิธีกรในช่วงทอล์กโชว์ ซึ่งใช้วิธีการถามแบบเลียบเคียง การถามแบบยั่วแหย่หรือตะล่อม ซึ่งวิธีการถามแบบนี้ทำให้เกิดบรรยากาศในการสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ร่วมรายการ และลักษณะของการตั้งคำถาม และการดำเนินรายการนั้น ก็จะใช้วิธีการแบบเปิดกว้างหรือการจับทเปิด (improvisation) โดยให้ความสำคัญกับการใช้ความสามารถของพิธีกรในการดำเนินรายการโดยไม่ต้องเคร่งครัดตามบท (script) การจับทของพิธีกรจะเป็นเพียงแนวทางในการดำเนินเรื่องเท่านั้น แต่ในการดำเนินรายการของพิธีกรจะใช้วิธีการสร้างจินตนาการ โดยการสังเกตความเป็นจริงในสถานการณ์ที่สนทนา การค้นหาความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจของผู้ร่วมสนทนา แล้วการสร้างแนวคำถามใหม่สอดแทรกเข้าไป เพื่อทำให้

เข้าถึง (tune in) ในจิตใจของผู้ร่วมรายการ ทำให้ผู้ร่วมรายการเล่าหรือเปิดเผยความจริงออกมา (Stephenson, 1967)

เทคนิคอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจในการสัมภาษณ์ผู้ร่วมรายการก็คือ การใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ (investigation) คล้ายกับวิธีการสืบสวนสอบสวนของตำรวจ ซึ่งวิธีนี้ทำให้บรรยากาศในการสัมภาษณ์เป็นไปอย่างสนุกสนาน เป็นการเล่นเกมการต่อสู้ระหว่างพิธีกรกับแขกรับเชิญหรือผู้ร่วมรายการ โดยพิธีกรจะเป็นผู้ตั้งคำถามชักชวนให้เล่าถึงค้นหาความจริงจากผู้ร่วมรายการ แล้วให้ผู้ชมรายการเป็นผู้ตัดสินใจจากข้อมูลที่ได้เห็นและได้ฟัง ซึ่งรูปแบบวิธีการสัมภาษณ์แบบนี้ เป็นจุดเด่นอีกอย่างหนึ่งในการนำเสนอรายการทอล์กโชว์

นอกจากนี้ลีลาในการนำเสนอรายการของพิธีกร มีลักษณะที่ค่อนข้างจะเป็นแบบวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งมีลักษณะขัดแย้งกับวิถีปฏิบัติและขนบธรรมเนียมของไทยในบางเรื่อง เช่น การเคารพผู้อาวุโส การเกรงใจผู้อื่น ซึ่งสังคมไทยจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก ถ้าหากใครทำอะไรที่ฝ่าฝืนขนบธรรมเนียมจะถูกตำหนิจากสังคม แต่สำหรับรายการทอล์กโชว์นั้น พิธีกรได้ใช้ลีลาการนำเสนอที่ไม่ยึดอยู่ในกรอบขนบธรรมเนียมไทยมากนัก แต่จะดำเนินรายการอย่างตามสบายเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด จนบางครั้งแสดงกริยาบางอย่างที่ผิดต่อความรู้สึกคนไทย เช่น การขี้มอมมายังผู้ชม การใช้คำพูดที่รุนแรง ซึ่งลักษณะของความรู้สึกที่ว่าจะฝ่าฝืนขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมไทย ถ้ามองจากมุมมองของผู้ที่เคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีไทย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่ การกระทำดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม แต่ถ้าหากมองจากมุมมองของผู้ที่มีหัวสมัยใหม่ ไม่เคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแล้ว การกระทำดังกล่าวจะถือเป็นเรื่องธรรมดา

กลยุทธ์อีกประการหนึ่งในการนำเสนอรายการทอล์กโชว์ ก็คือการนำเสนอด้วยรูปแบบที่เน้นความยิ่งใหญ่ตระการตา (spectacular) ของบรรยากาศในการนำเสนอ โดยการใช้ฉากที่ใหญ่โต มีส่วนที่เคลื่อนไหวได้ มีการใช้แสง สี เสียงที่เร้าใจ ทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น เร้าใจสนุกสนานในการรับชมรายการ อันเป็นการพาผู้ชมไปสู่โลกแห่งความฝันอันสวยงาม เพื่อหลีกเลี่ยงจากความสับสนวุ่นวาย และสภาพปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ด้วยการแสวงหาความบันเทิงและความสุขในจินตนาการ (Stephenson, 1967)